KOMISJA KODYFIKACYJNA

PODKOMISJA NOTARJALNA. ZESZYT 1.

PROJEKT
USTAWY NOTARJALNEJ

UCHWALONY W PIERWSZEM CZYTANIU
PRZEZ PODKOMISJĘ NOTARJALNĄ KOM. KOD.

WARSZAWA, 1933.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ I

Organizacja notarjatu.

	Art.	Str.
Rozdział I. Notarjusze	1—22	7—11
Rozdział II. Aplikanci i substytuci notarjalni . .	23—27	11—13
Rozdział III. Izby i rady notarjalne	28—40	13—16
Oddział 1 Izby notarjalne	28—33	13—14
Oddział 2 Rady notarjalne	34—40	14—16
Rozdział IV Nadzór nad notarjuszami Odpowiedzialność notarjuszów . . .	41—47	16—17
Rozdział V Sądownictwo dyscyplinarne . . .	48—53	17—18

DZIAŁ II.

Czynności notarjalne.

Rozdział I Postanowienia ogólne . . .	54—72	19—23
Rozdział II Akty notarjalne . . .	73—79	23—24
Rozdział III Wypisy, odpisy, wyciągi . .	80—83	25
Rozdział IV Poświadczenia	84—90	26—27
1. Poświadczenie własnoręczności podpisu . .	86	26
2 Poświadczenie zgodności odpisu	87	„
3 Poświadczenie czasu okazania dokumentu . .	88	„
4 Poświadczenie pozostawania osoby przy życiu	89	27
5 Poświadczenie stawiennictwa lub niestawiennictwa osoby	90	„
Rozdział V Doręczenie zawiadomień	91—92	27—28
Rozdział VI Protokóły	93—94	28

325560

Drukarnia Mazowiecka, Warszawa, Szpitalna 1, tel. 649-04

	Art.	Str.
Rozdział VII. Protesty	95	29
Rozdział VIII. Przyjmowanie dokumentów, pieniędzy lub papierów wartościowych na przechowanie . .	96—99	29—30
Rozdział IX. Inne czynności notarjusza	100	30
Rozdział X. Przechowywanie akt	101—105	30—31
Rozdział XI. Księgi notarjusza	106—113	31—33

PRZEPISY PRZECHODNIE.

Rozdział I. Przepisy ogólne	114—120	33—35
Rozdział II. Przepisy szczególne dla okręgów sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie . .	121—128	35—37
Rozdział III. Przepisy szczególne dla okręgów sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie oraz sądu okręgowego w Cieszynie	129—134	37—38
Rozdział IV. Przepisy szczególne dla okręgów sądów apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu oraz sądu okręgowego w Katowicach	135—138	38—39
Przepis końcowy	139	39

Komisja Kodyfikacyjna prosi o nadesłanie uwag do niniejszego projektu pod adresem Biura Komisji (Warszawa, ul. Mokotowska 14) najpóźniej do dnia 1 kwietnia 1933.

Warszawa, styczeń 1933.

PRZEDMOWA.

W końcu 1930 roku Komisja Kodyfikacyjna ogłosiła drukiem projekt ustawy notarjalnej, opracowany przez referenta-członka Komisji, *p. Jakuba Glassa,* na podstawie wytycznych, uchwalonych przez podkomisję przygotowawczą na posiedzeniach w marcu i październiku 1930 r. Projekt rozesłano do opinji sądom oraz odpowiednim instytucjom i osobom. Nadesłali opinje: p. Ludwik Cichowicz, p. Jan Hroboni, Izby Adwokatów we Lwowie i Przemyślu, Izby Notarjalne w Krakowie, Lwowie i Przemyślu, Towarzystwo Prawnicze w Lublinie, p. Jerzy Trammer, Związek adwokatów we Lwowie, Związek pracowników adwokackich i notarjalnych w Poznaniu i Zrzeszenie Notarjuszów i Pisarzów Hipotecznych w Warszawie.

Projekt referenta wraz z nadesłanemi opinjami podkomisja rozpoznała w pierwszem czytaniu na 17 posiedzeniach w grudniu 1931 r. oraz w styczniu, maju, czerwcu i wrześniu 1932 r. Do składu podkomisji należeli: przewodniczący p. Zygmunt Rymowicz, referent p. Jakub Glass, koreferent p. Wacław Miszewski oraz pp. Józef Skąpski i Witold Prądzyński, nadto brali udział częściowy pp. Włodzimierz Dbałowski (w 5-ciu posiedzeniach), Stanisław Gołab (w 5-ciu posiedzeniach), Jan Sławski (w 2-ch posiedzeniach) i Bronisław Stelmachowski (w 1-em posiedzeniu).

Przy uchwalaniu projektu podkomisja zleciła referentowi ostateczną redakcję niektórych przepisów, ustalonych co do zasady. Pracę tę, na podstawie wniosków referenta, wykonał Komitet Redakcyjny (oprócz referenta pp. Miszewski i Rymowicz), który tym sposobem ustalił ostateczny tekst projektu ustawy notarjalnej, uchwalonego w pierwszem czytaniu przez podkomisję przygotowawczą.

Warszawa, dnia 30 grudnia 1932.

D Z I A Ł I.

Organizacja notarjatu.

ROZDZIAŁ I.

Notarjusze.

Art. 1. Notarjusz jest urzędnikiem państwowym, pełniącym czynności, zlecone mu przez ustawy. W wykonywaniu swojego urzędu podlega tylko ustawom.

Art. 2. Siedziby notarjuszów i ich liczbę w każdej miejscowości określa rozporządzeniem raz na pięć lat Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, po wysłuchaniu opinji właściwej rady notarjalnej.

Etat notarjusza może być zwinięty dopiero po ustaniu urzędowania zajmującego go notarjusza.

Art. 3. Notarjusz nie może być zwolniony z urzędu inaczej, jak w drodze przepisanej w niniejszej ustawie.

Notarjusz nie może być zmuszony do zmiany miejsca urzędowania.

Art. 4. Notarjusz może mieć kancelarję tylko w stałej siedzibie swego urzędu.

Jednakże prezes sądu okręgowego może, w razie istotnej potrzeby, po wysłuchaniu opinji właściwej rady notarjalnej, włożyć na notarjusza obowiązek urzędowania stale, w pewne dni oznaczone, w określonej miejscowości poza jego siedzibą.

Art. 5. Notarjusz może pełnić czynności urzędowe w całym okręgu sądu okręgowego, w którym znajduje się stała jego siedziba.

Jednakże czynności jego mogą dotyczyć osób, poza jego okręgiem zamieszkałych i miejscowości, poza jego okręgiem położonych.

Czynność, zdziałana przez notarjusza poza obrębem jego okręgu, nie ma mocy czynności notarjalnej.

Art. 6. Notarjuszowi nie wolno zajmować żadnego urzędu państwowego lub samorządowego z nominacji, z wyjątkiem stanowiska: profesora, docenta lub lektora w szkołach akademickich, o ile zajmowanie takiego stanowiska nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków notarjusza.

Wybrany na posła do ciała ustawodawczego, notarjusz na czas trwania mandatu do Sejmu lub Senatu otrzymuje urlop.

Art. 7. Notarjuszowi nie wolno oddawać się zajęciom ubocznym, któreby przeszkadzały w pełnieniu obowiązków notarjusza albo nie licowały z powagą urzędu.

Notarjuszowi nie wolno zajmować się handlem lub pośrednictwem w interesach.

Art. 8. O zamiarze oddania się zajęciu ubocznemu notarjusz obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić prezesa sądu okręgowego. Jeżeli prezes, po wysłuchaniu opinji rady notarjalnej, uważa, że dane zajęcie uboczne podpada pod zakaz art. 6 lub 7, sprawę rozstrzyga kolegjum administracyjne.

Art. 9. O każdem wolnem stanowisku notarjusza prezes właściwego sądu okręgowego obwieszcza niezwłocznie w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości, oznaczając do zgłaszania się kandydatów termin miesięczny od daty obwieszczenia w Dzienniku.

Art. 10. Notarjuszem może być mianowany, kto:

a) posiada obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich;
b) jest nieskazitelnego charakteru;
c) ma trzydzieści lat skończonych;

d) ukończył uniwersyteckie studja prawnicze z przepisanemi w Polsce egzaminami;
e) odbył aplikację sądową lub adwokacką;
f) złożył egzamin sędziowski lub adwokacki;
g) odbył dwuletnią aplikację notarjalną, wciągnięty został przez właściwą radę notarjalną na listę substytutów notarjalnych i w charakterze substytuta pracuje w kancelarji notarjalnej.

Art. 11. Ubiegający się o urząd notarjusza wnosi podanie, opatrzone w należyte dowody, do miejscowej rady notarjalnej.

Rada notarjalna, wymieniając wszystkich kandydatów, którzy się zgłosili i wypowiadając swoją opinję o jednym lub kilku kandydatach, których uważa za najodpowiedniejszych, czyni przedstawienie prezesowi sądu okręgowego.

Prezes sądu okręgowego przedstawienie to przesyła prezesowi sądu apelacyjnego, prezes zaś sądu apelacyjnego — Ministrowi Sprawiedliwości, dołączając i własną opinję o kandydatach, o ile to uważają za potrzebne.

Art. 12. Minister Sprawiedliwości mianuje notarjuszem jednego z kandydatów, którzy złożyli podania do rady notarjalnej.

Art. 13. Notarjusz powinien się zgłosić w celu objęcia stanowiska do prezesa właściwego sądu okręgowego w ciągu dni czternastu od dnia otrzymania urzędowego zawiadomienia o mianowaniu.

Nieusprawiedliwione niezgłoszenie się w ciągu dni czternastu od dnia otrzymania zawiadomienia o mianowaniu daje Ministrowi Sprawiedliwości prawo unieważnienia nominacji.

Art. 14. Obejmując stanowisko, notarjusz składa wobec prezesa sądu okręgowego przysięgę, której brzmienie i formę składania określi rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, wydane na podstawie uchwały Rady Ministrów.

Notarjusz, przechodzący z jednego stanowiska notarjalnego na drugie, ponownej przysięgi nie składa.

Art. 15. Notarjusz używa pieczęci urzędowej.

Substytut notarjalny, delegowany przez Ministra Sprawiedliwości do czasowego pełnienia obowiązków notarjusza (art. 27), używa pieczęci urzędowej z napisem: „... (imię i nazwisko), pełniący obowiązki notarjusza w...".

Art. 16. Notarjusz bedzie czynny w kancelarji w dni powszednie przynajmniej w ciągu siedmiu godzin, które oznaczy rada notarjalna.

W razie potrzeby notarjusz sprawuje czynności w godzinach urzędowych poza kancelarją.

W wypadkach nagłych notarjusz może być czynny nawet w godzinach nieurzędowych oraz w dni niedzielne i świąteczne.

Art. 17. Bez powodów w ustawie wskazanych, notarjusz nie może odmówić stronie sporządzenia czynności, gdy o nią wezwany będzie.

Strona ma prawo żądać od notarjusza podania na piśmie powodu odmowy sporządzenia czynności.

Art. 18. W nagłych wypadkach, jeżeli notarjusz nie może osobiście pełnić urzedowania na przeciąg czasu nie dłuższy nad dni trzy, sam wyznacza zastępcę w urzędowaniu z pośród substytutów notarjalnych okręgu sądu apelacyjnego i o przerwie w urzędowaniu, o wyznaczonym zastępcy, a następnie o powrocie do zajęć urzędowych zawiadamia prezesa sadu okregowego i radę notarjalną.

Art. 19. Na czas dłuższy, aniżeli trzy dni, notarjusz powinien uzyskać urlop od prezesa sądu okręgowego i upoważnienie dla jednego z substytutów notarjalnych okręgu sadu apelacyjnego do zastępowania go podczas nieobecności.

Takież upoważnienie do zastępowania notarjusz uzyskać powinien w razie choroby, trwającej dłużej nad trzy dni.

Art. 20. Jeżeli łączna długość urlopów notarjusza w ciągu danego roku kalendarzowego przenosi trzy miesiące, to udzielenie urlopu może nastapić jedynie na podstawie zezwolenia Ministra Sprawiedliwości.

Art. 21. W przypadku choroby, pozbawiającej notarjusza przytomności, prezes sądu okręgowego wyznacza do zastępczego pełnienia jego obowiazków na jego koszt substytuta notarjalnego, pracującego w jego kancelarji, lub, w braku takiego, innego substytuta notarjalnego tegoż okręgu apelacyjnego.

Art. 22. Urzędowanie notarjusza ustaje wskutek jego śmierci.

Ponadto notarjusz może być zwolniony zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości:

a) wskutek zrzeczenia się urzędu przez notarjusza;
b) wskutek utraty lub ograniczenia praw cywilnych lub obywatelskich;
c) gdy notarjusz z powodu ułomności cielesnej albo z powodu upadku sił fizycznych stał się trwale niezdolnym do służby; w tym wypadku urzędowanie notarjusza ustać może tylko na podstawie orzeczenia kolegjum administracyjnego sądu apelacyjnego, wydanego na wniosek rady notarjalnej;
d) na podstawie prawomocnego wyroku sądu dyscyplinarnego albo sądu karnego.

ROZDZIAŁ II.

Aplikanci i substytuci notarjalni.

Art. 23. Na aplikację notarjalną może być przyjęty, kto odpowiada warunkom, w art. 10 lit. a), b), d), e) i f) wymienionym.

O przyjęciu na aplikację kandydata, odpowiadającego warunkom powyższym, notarjusz zawiadamia niezwłocznie radę notarjalną, celem wciągnięcia kandydata na listę aplikantów notarjalnych. Od dnia zawiadomienia rozpoczyna się aplikacja.

Rada notarjalna, jeżeli uważa, że kandydat warunkom powyższym czyni zadość, wciaga go na listę aplikantów notarjalnych, o czem zawiadamia notarjusza i aplikanta.

W razie odmowy zapisania kandydata na listę aplikantów notarjalnych, kandydatowi, zarówno jak i notarjuszowi, służy, w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia uchwały, prawo odwołania się do kolegjum administracyjnego sądu apelacyjnego. Orzeczenia kolegjum administracyjnego są ostateczne.

Art. 24. Aplikant notarjalny obowiązany jest pracować w kancelarji notarjusza, u którego odbywa aplikację i pod jego kierunkiem bezpośrednim, celem nabycia uzdolnienia praktycznego i teoretycznego do samodzielnego wykonywania zawodu.

Art. 25. Aplikacja notarjalna trwa dwa lata. Czas obowiązkowych ćwiczeń wojskowych i urlop normalny, zgodny z przepisami ustaw obowiązujących o pracownikach umysłowych, nie stanowią przerwy w aplikacji. Innych przerw poza tem nie zalicza się do czasu trwania aplikacji.

O każdej przerwie aplikanta notarjalnego w aplikacji, notarjusz obowiązany jest zawiadomić niezwłocznie radę notarjalną.

Po upływie dwóch lat aplikacji, aplikant zostaje przez radę notarjalną wciągnięty na listę substytutów. W razie odmowy służy aplikantowi prawo odwołania na zasadach, wymienionych w art. 23.

Art. 26. Substytut notarjalny ma prawo zastępowania notarjusza i w czasie zastępstwa korzysta z uprawnień notarjusza.

Art. 27. W razie ustania urzędowania notarjusza w miejscowości, w której jest tylko jedna siedziba urzędowa notarjusza, lub w razie zawieszenia notarjusza w czynnościach służbowych na podstawie postanowienia sądu dyscyplinarnego, Minister Sprawiedliwości może, o ile to uważać będzie za konieczne, po zasięgnięciu opinji miejscowej rady notarjalnej, delegować do czasowego pełnienia obowiązków notarjusza, jednego z substytutów notarjalnych, zapisanych na liście danego sądu apelacyjnego.

Delegacja ta ustaje: w pierwszym przypadku najdalej w trzy miesiące od jej rozpoczęcia, w drugim przypadku z upływem terminu zawieszenia notarjusza w urzędowaniu.

ROZDZIAŁ III.

Izby i rady notarjalne.

Oddział 1.

Izby notarjalne.

Art. 28. Notarjusze okręgu sądu apelacyjnego stanowią izbę notarjalną tego okręgu.

Art. 29. Izba notarjalna ma osobowość prawną.

Siedzibą izby notarjalnej jest siedziba sądu apelacyjnego.

Art. 30. Do zakresu czynności zgromadzenia izby notarjalnej należy:

a) wybór członków rady notarjalnej;
b) uchwalenie regulaminu wewnętrznego zgromadzenia izby oraz rady notarjalnej;
c) uchwalenie budżetu, zatwierdzenie sprawozdania rocznego i zamknięcie rachunków rady notarjalnej;
d) uchwalenie wysokości składki rocznej na potrzeby izby i rady notarjalnej;
e) tworzenie funduszu zapomogowego oraz ubezpieczenia przymusowego na wypadek śmierci lub niezdolności do pracy członków izby;
f) załatwianie innych spraw w zakresie notarjatu, które rada notarjalna przedkłada zgromadzeniu.

Art. 31. Zgromadzenia izby notarjalnej odbywają się w jej siedzibie.

Zgromadzenia zwyczajne odbywają się corocznie przed 1 kwietnia każdego roku kalendarzowego. Zgromadzenia nadzwyczajne zwołuje rada notarjalna w miarę potrzeby lub na

wniosek przynajmniej jednej piątej części członków izby albo z polecenia Ministra Sprawiedliwości.

Na zgromadzeniu izby przewodniczy prezes lub wiceprezes rady albo najstarszy wiekiem notarjusz.

Art. 32. Wybory członków rady notarjalnej odbywają się w głosowaniu tajnem.

Art. 33. Uchwały zgromadzenia izby są prawomocne bez względu na liczbę obecnych i zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Oddział 2.

Rady notarjalne.

Art. 34. Rada notarjalna składa się:

a) z pięciu członków i dwóch zastępców w izbach, do których należy nie więcej niż stu notarjuszów;

b) z siedmiu członków i trzech zastępców w izbach, do których należy nie więcej niż dwustu notarjuszów i

c) z dziewięciu członków i czterech zastępców w izbach, do których należy więcej niż dwustu notarjuszów.

Gdy członek rady nie może pełnić swoich obowiązków, wchodzi w jego miejsce zastępca, czasowo lub na stałe. Zastępcy powinni mieć zamieszkanie w siedzibie izby notarjalnej.

Mandat członka rady notarjalnej trwa trzy lata.

Art. 35. Rada notarjalna rozpoczyna urzędowanie z dniem 1 kwietnia każdego roku i na pierwszem posiedzeniu wybiera prezesa i wiceprezesa. Prezes i wiceprezes powinni mieć zamieszkanie w siedzibie izby notarjalnej.

Ustępująca rada notarjalna urzęduje do czasu objęcia urzędowania przez radę nowowybrana.

Art. 36. Prezes rady reprezentuje radę notarjalną, kieruje jej pracami, przewodniczy na posiedzeniach i wykonywa uchwały rady.

W razie potrzeby prezesa rady zastępuje wiceprezes. Może również w porozumieniu z prezesem objąć na stałe niektóre czynności.

Art. 37. O ukonstytuowaniu się swojem rada notarjalna zawiadamia niezwłocznie prezesa sądu apelacyjnego i prezesów sądów okręgowych danego okręgu.

Art. 38. Do zakresu czynności rady notarjalnej, prócz czynności, wymienionych w niniejszej ustawie, należy:

a) czuwanie nad należytem wykonywaniem przez notarjuszów, substytutów notarjalnych i aplikantów notarjalnych ich obowiązków i nad przestrzeganiem przez nich wymagań etyki;

b) rozjemstwo polubowne pomiędzy notarjuszami a klijentami w sprawach, wynikających ze stosunków urzędowych, na żądanie stron obu;

c) ustalanie, w charakterze sądu polubownego, na żądanie stron obu, wysokości wynagrodzenia za daną czynność, na podstawie obowiązującej taksy notarjalnej;

d) organizowanie aplikacji notarjalnej i czuwanie nad tem, aby w sposób należyty była odbywana;

e) rozjemstwo polubowne pomiędzy notarjuszami, substytutami i aplikantami notarjalnymi, na tle wykonywania obowiązków urzędowych, o ile nie jest naruszony interes publiczny;

f) wyznaczanie, na żądanie strony, która należycie stwierdziła swoją niezamożność, notarjusza do załatwienia pewnej czynności, bez pobrania lub z obniżeniem wynagrodzenia;

g) opracowanie projektów regulaminów wewnętrznych rady i zgromadzenia izby;

h) zarządzanie i rozrządzanie majątkiem izby notarjalnej, ściąganie od członków składek na potrzeby izby i wystawianie w tym celu nakazów płatniczych, które stanowić będą tytuł egzekucyjny; klauzulę wykonalności nadaje tytułowi sąd grodzki, w którego okręgu notarjusz ma siedzibę;

i) zwoływanie zgromadzeń izby i wykonywanie uchwał zgromadzenia izby.

Art. 39. Do ważności uchwał rady notarjalnej potrzebna jest obecność przynajmniej połowy członków, łącznie z prezesem lub wiceprezesem. Członkowie rady notarjalnej nie mogą wstrzymywać się od głosowania.

Art. 40. Rada notarjalna ma prawo używać pieczęci urzędowej.

ROZDZIAŁ IV.

Nadzór nad notarjuszami. Odpowiedzialność notarjuszów.

Art. 41. Rada notarjalna wykonywa nadzór nad notarjuszami przez odbywanie za pośrednictwem delegowanych w tym celu notarjuszów rewizji ich czynności urzędowych.

Do dokonywania rewizji rada deleguje bądź jednego ze swoich członków, bądź notarjusza nie należącego do rady.

Rewizje zwyczajne dokonywane są periodycznie w ten sposób, aby czynności wszystkich notarjuszów uległy rewizji w ciągu lat sześciu.

Rewizje nadzwyczajne dokonywane są w miarę potrzeby.

Z każdej rewizji sporządza się dokładny protokół.

Art. 42. Rada notarjalna przesyła w ciągu dwóch miesięcy od daty ukończenia rewizji odpis protokółu prezesowi sądu okręgowego. Zawiadamia go również o środkach, zastosowanych lub zamierzonych celem usunięcia zauważonych uchybień.

Art. 43. Prezesowi sądu okręgowego służy prawo nadzoru nad działalnością notarjuszów danego okręgu sądowego W razie potrzeby może osobiście lub przez delegowanego sędziego dokonywać rewizji czynności notarjuszów.

Art. 44. Prezesowi sądu apelacyjnego służy prawo nadzoru nad miejscową izbą i rada notarjalną. W razie potrzeby

może osobiście lub przez delegowanego sędziego przeglądać akta i kontrolować działalność organów samorządu notarjalnego.

Art. 45. Ministrowi Sprawiedliwości służy prawo nadzoru zwierzchniego nad notarjuszami, izbami i radami notarjalnemi w całem Państwie.

Minister Sprawiedliwości uchyla sprzeczne z ustawą uchwały lub zarządzenia rady notarjalnej, w razie zaś rażących uchybień może rozwiązać radę.

Art. 46. W razie rozwiązania rady notarjalnej, Minister Sprawiedliwości przekazuje kolegjum administracyjnemu sądu apelacyjnego tymczasowe pełnienie obowiązków rady i poleca mu przeprowadzenie w ciągu trzech miesięcy od dnia jej rozwiązania wyborów do nowej rady.

Po rozwiązaniu rady na zgromadzeniu izby przewodniczy prezes sądu apelacyjnego.

Art. 47. Notarjusz ponosi odpowiedzialność za szkody, wyrządzone przy pełnieniu obowiązków urzędowych wskutek winy, zaniedbania lub nieumiejętności własnej lub swego zastępcy.

Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie do osób, pełniacych czasowo obowiązki notarjusza i do substytutów notarjalnych w wypadku, gdy wyznaczeni zostali do zastępstwa bez zgody zastępowanego notarjusza.

Roszczenie przedawnia się z upływem lat trzech od dnia, gdy poszkodowany powziął wiadomość o wyrządzonej mu szkodzie.

ROZDZIAŁ V.

Sądownictwo dyscyplinarne.

Art. 48. Za przewinienie służbowe oraz wykroczenie przeciwko powadze urzędu notarjusz odpowiada przed sądem dyscyplinarnym.

Art. 49. Kary dyscyplinarne są następujące:

a) nagana;

b) grzywna do dziesięciu tysięcy złotych;

c) wydalenie ze służby.

Grzywna może być wymierzona również łącznie z karą nagany.

Na wniosek skazanego na karę nagany lub grzywny albo łącznie na obie te kary, sąd dyscyplinarny może orzec wykreślenie kary z wykazu służbowego, jeżeli w ciągu lat pięciu po uprawomocnieniu się wyroku postępowanie skazanego było nienaganne.

Art. 50. Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych powołane są sądy następujące:

a) w pierwszej instancji sąd dyscyplinarny okręgu apelacyjnego, orzekający w składzie dwóch sędziów apelacyjnych, z których jeden przewodniczy, oraz jednego notarjusza, wydelegowanego przez radę notarjalną;

b) w drugiej instancji sąd dyscyplinarny wyższy, orzekający w składzie dwóch sędziów Sądu Najwyższego, z których jeden przewodniczy, oraz jednego notarjusza, wydelegowanego przez radę notarjalną w Warszawie.

Art. 51. Obwiniony może przybrać obrońcę z pośród notarjuszów lub adwokatów.

Zrzeczenie się urzędu przez notarjusza po wszczęciu postępowania dyscyplinarnego nie ma wpływu na dalszy bieg tego postępowania.

Art. 52. Po uprawomocnieniu się wyroku, przewodniczący sądu pierwszej instancji przesyła odpis z uzasadnieniem radzie notarjalnej oraz prezesowi sądu okręgowego.

Wykonanie kary grzywny należy do prezesa sądu okręgowego.

Art. 53. O ile rozdział niniejszy nie zawiera odmiennych postanowień, do notarjuszów mają odpowiednie zastosowanie przepisy prawa o ustroju sądów powszechnych o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i o zawieszeniu ich w czynnościach służbowych.

DZIAŁ II.

Czynności notarjalne.

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

Art. 54. Nie wolno notarjuszowi dokonywać czynności, sprzeciwiających się prawu, porządkowi publicznemu lub dobrym obyczajom.

Art. 55. Nie wolno notarjuszowi sporządzać czynności, które dotyczą:

a) samego notarjusza;

b) jego żony;

c) krewnych lub powinowatych notarjusza w linji prostej bez ograniczenia stopnia, w linji zaś bocznej do drugiego stopnia włącznie;

d) osób, będących pod opieką lub kuratelą notarjusza;

e) osób, związanych z notarjuszem przez przysposobienie.

Ograniczenia, wymienione pod lit. b) c), trwają i po ustaniu małżeństwa notarjusza.

Zakaz ten obowiązuje również zastępcę notarjusza względem osób, pozostających w stosunku w ust. 1 oznaczonym, bądź do zastępowanego notarjusza, bądź do samego zastępcy.

Art. 56. Jeżeli notarjusz odmówi sporządzenia czynności, osoba interesowana może założyć w terminie dwutygodniowym skargę do sądu okręgowego, według miejsca urzędowania notarjusza.

Skargę tę wnosi się bądź do notarjusza, bądź wprost do sądu okręgowego.

Sąd okręgowy orzeka postanowieniem.

Od postanowienia sądu okręgowego służy zażalenie do sądu apelacyjnego.

Art. 57. O ile ustawy inaczej nie stanowią, notarjusz winien zachować w tajemnicy wiadomości, które doszły do niego z powodu wykonywania czynności urzędowych.

Wiadomości o swoich czynnościach notarjusz może udzielić jedynie osobom, które mają prawo otrzymywać odpisy dokumentów, stwierdzających te czynności.

Od zachowania tajemnicy urzędowej przy zeznawaniu w charakterze świadka w sprawie cywilnej, może zwolnić notarjusza władza nadzorcza.

Art. 58. Językiem urzędowania notarjusza jest język polski.

W rozporządzeniach ostatniej woli oświadczenie testatora może być, na wyraźne żądanie zeznającego, o czem zaznacza się w akcie, spisane w języku obcym, notarjuszowi znanym. Do aktu tego notarjusz dołącza przekład na język polski.

We wszystkich innych czynnościach wolno notarjuszowi, na żądanie strony, dołączyć do tekstu polskiego przekład na język obcy, notarjuszowi znany.

Przepisy o języku urzędowania notarjusza w niektórych okręgach sądowych mieszczą w sobie oddzielne ustawy.

Art. 59. Przy sporządzaniu czynności notarjusz powinien stwierdzić tożsamość osób stawających. *Jeżeli osoby te nie są notarjuszowi znane osobiście, notarjusz obowiązany jest stwierdzić, w jaki sposób o ich tożsamości się przekonał* *).

Nie wolno notarjuszowi dokonać czynności notarjalnej, o ile się przekona, że stawający nie ma zdolności do działań prawnych.

Art. 60. Przy czynnościach, w których bierze udział osoba, nieumiejąca lub niemogąca się podpisać, niewidoma, głucha, niema lub głuchoniema, konieczna jest obecność przynajmniej jednego świadka.

Art. 61. Świadkiem może być osoba pełnoletnia, umiejąca czytać i pisać po polsku, znana notarjuszowi osobiście.

Nie może być świadkiem:

a) niewidomy, głuchy, niemy, głuchoniemy oraz niezdolny do działania;

*) Zdanie, wydrukowane kursywem, dodane zostało na wniosek Komitetu Redakcyjnego.

b) pracownik kancelarji notarjusza oraz służba domowa notarjusza;
c) osoba, będąca z notarjuszem w stosunku, który nie pozwala mu w jej imieniu ani na jej rzecz sporządzać czynności.

Nie może być świadkiem poszczególnej czynności osoba, będąca z zawierającymi czynność lub z osobami, na których rzecz czynność się zawiera, w stosunku, który nie pozwala notarjuszowi w jej imieniu ani na jej rzecz sporządzać czynności.

Art. 62. Głuchy, umiejący czytać, sam odczytuje pismo, zawierające czynność, i oznajmia notarjuszowi, że czynność jest zgodna z jego wolą, o ile zaś może pisać, podpisując, zaznacza własnoręcznie, że czynność jest zgodna z jego wolą.

Gdy w czynności bierze udział głuchy lub głuchoniemy, nieumiejący czytać i pisać, oprócz świadka powinna być przy czynności osoba, która może się z głuchym porozumieć. Osoba ta poda głuchemu czynność szczegółowo do wiadomości, poczem głuchy powinien oznajmić notarjuszowi, że czynność jest zgodna z jego wolą.

Gdy w czynności bierze udział niewidomy, może przyprowadzić osobę zaufaną, do której maja odpowiednie zastosowanie przepisy ust. 2.

Art. 63. Niemy lub głuchoniemy, umiejący czytać i pisać, powinien sam pismo, zawierające czynność, przeczytać i podpisując, zaznaczyć własnoręcznie, że czynność jest zgodna z jego wolą.

Art. 64. Notarjusz obowiązany jest, zapomocą pytań, nie będących w związku z czynnością, przekonać się, czy biorący udział w czynności głuchy, niemy lub głuchoniemy pojmuje znaczenie czynionych mu znaków.

Art. 65. Jeżeli biorący udział w czynności nie zna języka polskiego i do czynności nie jest dołączony przekład na inny znany mu język, notarjusz może przetłumaczyć pismo, zawierające czynność, ustnie na znany biorącemu udział w czyn-

ności i notarjuszowi język obcy lub też biorącemu udział może asystować obrany przez niego tłumacz. W braku takiego tłumacza, do czynności powinien być zawezwany tłumacz przysięgły.

O zachowaniu warunków art. 62, 63, 64 i 65 w piśmie, zawierającem czynność, czyni się wzmianka.

Art. 66. Jeżeli biorący udział w czynności może położyć podpis jedynie w alfabecie notarjuszowi nieznanym, należy przywołać wiarogodną osobę, znającą ten alfabet, celem odczytania i stwierdzenia podpisu.

Art. 67. Na każdem piśmie, stwierdzającem dokonaną czynność, powinien być wymieniony numer, pod którym czynność do repertorjum wciągnięto.

Art. 68. Wszystkie akty i inne pisma notarjalne, o ile ustawy inaczej nie stanowią, mogą być sporządzane na maszynie do pisania. Wolno również używać formularzy drukowanych.

Art. 69. Wszystkie akty i inne pisma notarjalne pisze się pismem czytelnem, bez skróceń; żadne skrobanie ani wywabianie nie może mieć miejsca; poprawki i dopiski powinny być w końcu przytoczone dokładnie; dłuższe dopiski mogą być umieszczone w końcu; zbyteczne wyrazy albo ich części mogą być przekreślone tylko w ten sposób, aby można było odczytać, co przekreślone zostało; wszystko, co zostało przekreślone, będzie w końcu dokładnie przytoczone, lecz, w wypadku przekreślenia całego wiersza, wystarczy nadmienić, że cały wiersz, z oznaczeniem kolejnej liczby tegoż, został przekreślony.

Art. 70. Notarjusz pobiera opłaty państwowe i komunalne oraz od każdej czynności wynagrodzenie dla siebie, stosownie do przepisów obowiązujących.

Notarjusz ma prawo wymagać, aby przed ukończeniem czynności złożone mu były wszystkie opłaty i przypadające na jego rzecz wynagrodzenie.

Strony stawające odpowiadają wobec notarjusza za przypadające mu wynagrodzenie solidarnie.

Przed uiszczeniem wszystkich należności, notarjusz nie jest obowiązany do wydania wypisów, odpisów lub złożonych dokumentów.

Art. 71. Notarjusz obowiązany jest na każdem piśmie, zawierającem czynność, wymienić wysokość pobranych opłat i wynagrodzenia.

Art. 72. Notarjusz wykonywa czynności, zlecone mu ustawami, a w szczególności: sporządza akty notarjalne, uwierzytelnia podpisy i zgodność odpisów, wydaje wypisy odpisy i wyciągi, spisuje protokóły, protestuje weksle, czeki i inne dokumenty, przyjmuje dokumenty na przechowanie.

ROZDZIAŁ II.

Akty notarjalne.

Art. 73. Notarjusz spisuje akt notarjalny, gdy strony powinny lub chcą nadać czynności prawnej formę urzędową.

Art. 74. Akty powinny być zredagowane językiem prostym, ogólnie zrozumiałym.

Notarjusz powinien udzielać stronom wszelkich potrzebnych objaśnień, dotyczących strony prawnej aktu, na każde ich żądanie a nawet z własnej inicjatywy, o ile uważać to będzie za potrzebne.

Art. 75. Akt notarjalny zawiera:

a) 1. miejsce sporządzenia aktu;

2. dzień, miesiąc i rok sporządzenia aktu, a w razie potrzeby lub na żądanie strony, godzinę i minutę rozpoczęcia i podpisania aktu;

3. imię, nazwisko i miejsce urzędowania notarjusza, gdy zaś akt sporządził zastępca, nadto imie i nazwisko zastępcy;

4. imię, nazwisko i miejsce zamieszkania stron stawających, jak również osób do aktu przywołanych;

b) oświadczenia stron, z powołaniem się, w razie potrzeby, na dołączone przy akcie dokumenty;

c) stwierdzenie, że akt został odczytany, przyjęty i podpisany;

d) podpisy stron stawających, jak również osób do aktu przywołanych;

e) podpis notarjusza.

Załączniki, dołączone do aktu notarjalnego, jeżeli zostały przy akcie odczytane i podpisane przez osoby, które akt podpisały, mają powagę aktu notarjalnego.

Notarjusz z tytułu urzędu stwierdza części aktu, wymienione pod lit. a), c), d) i e) oraz złożenie przy akcie wskazanych w nim załączników.

Pozatem (lit. b) notarjusz spisuje tylko oświadczenia stron stawających.

Art. 76. Jeżeli w akcie bierze udział osoba niepiśmienna lub niemogąca się podpisać, notarjusz stwierdza, że osoba ta aktu nie podpisała i podaje, z jakich powodów.

Art. 77. Akty pisze się na oddzielnych arkuszach. Sumy i daty będą, każda przynajmniej raz jeden, pisane całkowicie literami, wszakże przy powoływaniu się na inny dokument urzędowy można datę jego i numer wypisać liczbami.

Art. 78. Przed podpisaniem akt odczytany będzie przez notarjusza lub w jego obecności. Przy czytaniu aktu notarjusz powinien się przekonać, że stawający dokładnie rozumieją jego treść i znaczenie.

Na żądanie odczytane będą również dołączone przy akcie załączniki.

Art. 79. Akt, sporządzony z obrazą przepisów art. 55, 58 ust. 1, 60, 61, 75 ust. 1 lit. e), nie ma mocy aktu notarjalnego.

ROZDZIAŁ III.

Wypisy, odpisy, wyciągi.

Art. 80. Notarjusz wydaje wypis aktu stronom stawającym albo tym, dla których prawo otrzymania wypisu zastrzeżono lub ich następcom prawnym, każdej osobie tylko po jednym wypisie, chyba, że w akcie postanowiono inaczej.

Poza tem wypis może być wydany za zgodą stron lub na podstawie postanowienia sądu okręgowego, w którego okręgu notarjusz urzęduje. W tym wypadku wypis wciąga się do repertorjum pod oddzielnym numerem.

Art. 81. W nagłówku notarjusz zaznacza, że dokument wydawany jest wypisem. Wypis powinien być dosłownem powtórzeniem oryginału, lecz poprawek, przekreśleń, znajdujących się w oryginale, w wypisie zamieszczać nie należy. W końcu wypisu zaznacza się, komu i kiedy wypis się wydaje. Wypis będzie przez notarjusza podpisany, z wyciśnięciem pieczęci. Wypis, mający więcej niż jeden arkusz, będzie policzbowany i przesznurowany. Do wypisu mogą być, na żądanie strony, dołączone odpisy załączników.

Art. 82. Odpisy aktu mogą być wydawane w dowolnej ilości egzemplarzy, na tych samych zasadach, na jakich wydaje się wypisy. Przepisy art. 81 stosuje się odpowiednio i do odpisów. Odpisy wciąga się do repertorjum pod oddzielnym numerem.

Na żądanie osób, mających prawo do otrzymania odpisu, albo na podstawie postanowienia sądu, notarjusz wydaje odpis aktu, zawierający w sobie wszystkie poprawki, przekreślenia i inne cechy szczególne oryginału.

Art. 83. Osobie, uprawnionej do otrzymywania odpisów, notarjusz, na jej żądanie, wydaje wyciągi z aktu, zawierające dosłowne brzmienie pewnego ustępu. Wyciąg ten notarjusz wciąga do repertorjum tak samo, jak i odpis.

ROZDZIAŁ IV.

Poświadczenia.

Art. 84. Notarjusz poświadcza:

1. własnoręczność podpisu;
2. zgodność odpisu;
3. czas okazania dokumentu;
4. pozostawanie osoby przy życiu;
5. stawiennictwo lub niestawiennictwo osoby.

Art. 85. Każde poświadczenie zawierać będzie oznaczenie dnia, a na żądanie strony i godziny dopełnienia czynności, podpis notarjusza i wyciśnięcie pieczęci. Jeżeli poświadczony dokument zawiera więcej niż jeden arkusz, będzie policzbowany i przesznurowany.

1. Poświadczenie własnoręczności podpisu.

Art. 86. Notarjusz poświadcza podpis, jeżeli treść dokumentu nie sprzeciwia się porządkowi publicznemu lub dobrym obyczajom.

Notarjusz poświadcza podpis, położony w jego obecności lub uznany przez osobę, która podpis położyła, za własnoręczny.

2. Poświadczenie zgodności odpisu.

Art. 87. Notarjusz poświadcza zgodność odpisu z okazanym mu dokumentem lub jego częścią.

O ile dokument okazany zawiera jakie cechy szczególne (dopiski, poprawki), notarjusz stwierdza to w poświadczeniu.

3. Poświadczenie czasu okazania dokumentu.

Art. 88. Notarjusz poświadcza na dokumencie dzień, a na żądanie strony także godzinę i minutę okazania mu dokumentu.

W poświadczeniu notarjusz wymienia imię, nazwisko i miejsce zamieszkania osoby, która dokument okazała.

4. Poświadczenie pozostawania osoby przy życiu.

Art. 89. W poświadczeniu pozostawania przy życiu notarjusz wymienia imię, nazwisko i miejsce zamieszkania osoby stawającej, dzień, godzinę i minutę stawiennictwa. Notarjusz powinien przytem stwierdzić tożsamość osoby stawającej.

5. Poświadczenie stawiennictwa lub niestawiennictwa osoby.

Art. 90. Strona, okazująca dowód, że wezwała stronę przeciwną przed notarjusza lub została przez nią wezwana dla stawienia się przed nim do czynności notarjalnej, bądź że obowiązek stawiennictwa do czynności notarjalnej bez potrzeby wzywania wypływa z umowy, może żądać poświadczenia swego stawiennictwa lub niestawiennictwa strony przeciwnej.

W poświadczeniu notarjusz zamieszcza wzmiankę o okazanym dokumencie, stwierdza stawiennictwo strony, która tego stwierdzenia żąda, wymienia jej imię, nazwisko i miejsce zamieszkania, wskazuje przeciąg czasu, w którym taż osoba oczekiwała przybycia strony przeciwnej, nadto stwierdza stawiennictwo lub niestawiennictwo tej ostatniej. Poświadczenie może być napisane na pomienionym dokumencie lub oddzielnie.

ROZDZIAŁ V.

Doręczenie zawiadomień.

Art. 91. Na żądanie strony notarjusz doręcza na piśmie jej oświadczenia, mogące mieć skutki prawne, wskazanej przez nią stronie przeciwnej.

Żądający doręczenia wręcza lub przesyła notarjuszowi podpisaną przez siebie treść oświadczenia.

Doręczenie oświadczenia następuje w miejscu wskazanem, przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego, dotyczących doręczania pism procesowych.

O dopełnionej czynności notarjusz spisuje protokół. W razie jeżeli strona przeciwna wręczy odpowiedź i protokół podpisze, notarjusz zamieszcza odpowiedź w protokóle.

Notarjusz wydaje zaświadczenie o doręczeniu, w którem zamieszcza odpowiedź, gdy była udzielona w sposób powyższy.

Na wyraźne żądanie osoby, żądającej doręczenia, notarjusz może również dokonać doręczenia za pośrednictwem poczty, listem poleconym. W tym wypadku protokół obejmuje treść uczynionego doręczenia i wzmiankę o przesłaniu go listem poleconym.

Art. 92. Przy dokonywaniu doręczenia notarjusz może posługiwać się swoimi pracownikami, którym prezes sądu okręgowego na wniosek notarjusza nada do tego upoważnienie.

ROZDZIAŁ VI.

Protokóły.

Art. 93. Notarjusz spisuje protokóły walnych zgromadzeń spółek akcyjnych i innych osób prawnych w wypadkach, ustawą przepisanych, oraz na żądanie, protokóły zgromadzeń i innych władz osób prawnych. Protokół zawiera oznaczenie daty i miejsca zgromadzenia lub zebrania i zapadłe uchwały, a nadto stwierdza okoliczności, w przepisach obowiązujących przewidziane, a na żądanie również i przebieg obrad. Załączona do protokółu lista obecności, podpisana przez przewodniczącego, może zastąpić wymienienie osób stawających. Protokół podpisują przewodniczący zebrania i notarjusz.

Art. 94. Poza tem, celem stwierdzenia przebiegu pewnych czynności, notarjusz spisuje protokóły i w innych wypadkach, obowiązującemi przepisami przewidzianych.

ROZDZIAŁ VII.

Protesty.

Art. 95. Przy protestowaniu weksli, czeków, warrantów i innych dokumentów notarjusz stosuje przepisy ustaw właściwych.

ROZDZIAŁ VIII.

Przyjmowanie dokumentów, pieniędzy lub papierów wartościowych na przechowanie.

Art. 96. Notarjusz przyjmuje na przechowanie wszelkiego rodzaju dokumenty, nawet w kopertach zamkniętych. W tym przypadku koperta powinna być zapieczętowana i opatrzona podpisem składającego.

Z odbioru dokumentu notarjusz spisuje protokół i wydaje pokwitowanie, w którem wymienia datę przyjęcia, imię, nazwisko i miejsce zamieszkania osoby, która dokument składa, oraz, gdy dokument złożony został w zamkniętej kopercie, — cechy zewnętrzne koperty. Nadto protokół zawiera wzmiankę, komu dokument ma być wydany.

Art. 97. Dokument, przyjęty na przechowanie, wydaje się osobie, w nim wymienionej lub jej następcy prawnemu, za pokwitowaniem w repertorjum.

Art. 98. Notarjusz, w związku z czynnością, w jego kancelarji dokonaną, ma prawo przyjąć na przechowanie pieniądze w walucie polskiej lub zagranicznej albo papiery wartościowe, celem wydania ich osobie, przez składającego wskazanej, w terminie nie dłuższym nad miesięczny.

Z odbioru depozytu notarjusz spisuje protokół, w którym wymienia datę przyjęcia, imię, nazwisko i miejsce zamieszkania osoby składającej, tudzież datę mającego nastąpić wydania oraz imię, nazwisko i miejsce zamieszkania osoby, mającej depozyt otrzymać.

Art. 99. Depozyt, przyjęty przez notarjusza, wydaje się osobie przy złożeniu wskazanej lub jej następcy prawnemu. W razie zaś jeżeli osoba ta do terminu oznaczonego po odbiór się nie zgłosi, notarjusz następnego dnia powszedniego składa przedmiot do depozytu sądowego.

ROZDZIAŁ IX.

Inne czynności notarjusza.

Art. 100. Inne czynności notarjalne, ustawą niniejszą nieprzewidziane, notarjusz wykonywa z zachowaniem przepisów właściwych ustaw, a w braku takich przepisów szczegółowych, — z odpowiedniem zastosowaniem przepisów niniejszej ustawy.

ROZDZIAŁ X.

Przechowywanie akt.

Art. 101. Notarjusz przechowuje u siebie oryginały akt i protokółów oraz odpisy dokonanych protestów.

Nie później niż po upływie każdego roku kalendarzowego powyższe oryginały akt i protokółów oprawione będą w porządku chronologicznym w jeden lub kilka zeszytów, a każdy zeszyt będzie policzbowany.

Odpisy protestów będą w porządku chronologicznym przechowywane w oddzielnych teczkach.

Dokumenty oraz pieniądze i papiery wartościowe, oddane na przechowanie, notarjusz przechowuje oddzielnie.

Art. 102. Po ustaniu urzędowania notarjusza, akta jego i księgi, jak również złożone do przechowania dokumenty, oddane będą do archiwum notarjalnego; pieniądze i papiery wartościowe wniesione będą do depozytu sądowego. Rada notarjalna deleguje w tym celu jednego z notarjuszów lub substytutów notarjalnych swojego okręgu.

Art. 103. Archiwum notarjalne znajduje się przy każdym sądzie okręgowym i pozostaje pod bezpośrednim zarządem sekretarza sądu.

Sekretarz wydaje z akt złożonych w archiwum wypisy, odpisy i wyciągi, na tych samych zasadach, na jakich wydaje je notarjusz. Używa pieczęci z napisem „archiwum notarjalne przy sądzie okręgowym w...".

Art. 104. Notarjusz przechowuje u siebie akta i księgi z okresu ostatnich pięciu lat, z okresu zaś wcześniejszego może je odesłać do archiwum notarjalnego. Nie odsyła jednak dokumentów, przyjętych na przechowanie.

Art. 105. Po ustaniu urzędowania notarjusza, następca jego w urzędowaniu może, za zgodą rady notarjalnej, uzyskać od prezesa sądu okręgowego zezwolenie na oddanie mu do przechowania akt jego poprzednika.

ROZDZIAŁ XI.

Księgi notarjusza.

Art. 106. Notarjusz prowadzi:

a) repertorjum;
b) księgę protestów;
c) skorowidz alfabetyczny;
d) księgę depozytów;
e) księgę przychodów i rozchodów.

Art. 107. Do repertorjum notarjusz wciąga w porządku chronologicznym wszystkie dopełnione czynności notarjalne, z wyjątkiem protestów.

Do repertorjum wpisuje się:

a) numer bieżący od początku roku kalendarzowego;
b) datę czynności;
c) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania strony stawającej, gdy zaś do czynności stawał pełnomocnik, imię, nazwisko i miejsce zamieszkania mocodawcy;

d) krótką treść czynności;
e) oznaczenie wartości przedmiotu;
f) pobrane opłaty państwowe i samorządowe, każdą opłatę oddzielnie;
g) wskazanie należności notarjuszowi przypadającej i wymienienie należności przez niego pobranej:
h) pokwitowanie z odbioru dokumentu przez stronę lub stwierdzenie wydania.

Art. 108. Wciągnięcie do repertorjum następuje niezwłocznie po ukończeniu każdej czynności.

Art. 109. Repertorjum zaczyna się co rok od numeru pierwszego. Będzie ono prowadzone według jednolitej formy, ustalonej przez Ministra Sprawiedliwości. Repertorjum podpisuje na ostatniej karcie prezes miejscowej rady notarjalnej.

Notarjuszowi wolno założyć nowy tom repertorjum dopiero wtedy, gdy skończył tom poprzedni.

Art. 110. Księgę protestów notarjusz prowadzi przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów o prowadzeniu repertorjum, z uwzględnieniem przepisów właściwych ustaw.

Art. 111. Skorowidz alfabetyczny może być prowadzony w formie kartoteki.

Art. 112. Do księgi depozytów wpisuje się:
a) numer bieżący;
b) datę złożenia dokumentu, pieniedzy lub papierów wartościowych;
c) numer repertorjum;
d) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania osoby, składającej dokument, pieniądze lub papiery wartościowe;
e) krótkie oznaczenie dokumentu albo wymienienie oddanych do przechowania pieniędzy lub papierów wartościowych;
f) datę, wyznaczoną do odebrania pieniędzy lub papierów wartościowych;
g) pokwitowanie z odbioru depozytu.

Art. 113. Księgę przychodów i rozchodów notarjusz prowadzi według wzoru, ustalonego przez Ministra Sprawiedliwości.

PRZEPISY PRZECHODNIE.

ROZDZIAŁ I.

Przepisy ogólne.

Art. 114. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy o organizacji notarjatu oraz unormowane w niniejszej ustawie przepisy o czynnościach notarjusza.

W szczególności moc obowiązującą tracą:

a) ustawa notarjalna z r. 1866 (t. XVI, cz. i Zwodu Praw), dekret Rady Regencyjnej w przedmiocie przepisów tymczasowych o notarjacie z dnia 3 lipca r. 1918 (Dz. Pr. Król. Pol. Nr. 7, poz. 16), ustawa o zmianie niektórych postanowień ustawy notarjalnej, obowiązującej w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie z dnia 5 lipca r. 1926 (Dz. Ust., Nr. 72, poz. 414);

b) ustawa notarjalna z dnia 25 lipca r. 1871 (Dz. u. p. austr. Nr. 75), ustawa z dnia 25 grudnia r. 1876 (Dz. u. p. austr. z r. 1877, Nr. 3), rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 października r. 1854 (Dz. u. p. austr. Nr. 266), ustawa o postępowaniu dyscyplinarnem w stosunku do urzędników sądowych z dnia 21 maja r. 1868 (Dz. u. p. austr. Nr. 46);

c) 1. art. 77 — 86 i art. 89 — 103 ustawy o sądownictwie niespornem z dnia 21 września r. 1899 (Zb. ust. prusk. 1899, str. 249), rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej w przedmiocie zmiany przepisów o notarjacie w b. dzielnicy pruskiej z dnia 8 października r. 1921 (Dz. Ust. Nr. 83, poz. 592), rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie zmiany niektórych postanowień o notarjacie w górnośląskiej części

Województwa Śląskiego z dnia 19 lipca r. 1922 (Dz. Ust., Nr. 59, poz. 530);

2. ustawa o postępowaniu dyscyplinarnem przeciw sędziom z dnia 7 maja r. 1851 i 26 marca r. 1856 (Zb. ust. prusk., 1851, str. 218; 1856, str. 201), ustawa z dnia 9 kwietnia r. 1879, dotycząca zmiany postanowień ustaw dyscyplinarnych (Zb. ust. prusk., 1879, str. 345), o ile przepisy te dotyczą notarjuszów;

3. rozdział X ustawy o sprawach sądownictwa niespornego z dnia 20 maja r. 1898 (Dz. Ust. Rzeszy, 1898, str. 771) i art. 31 — 65 ustawy o sądownictwie niespornem z dnia 21 września r. 1899 (Zb. ust. prusk., 1899, str. 249), o ile przepisy te dotyczą czynności notarjusza, unormowanych w niniejszej ustawie.

Art. 115. Przepisy poszczególnych ustaw, wymagających do ważności aktu prawnego czynności notarjusza, pozostają w mocy.

Art. 116. Notarjusze, zamianowani przed wejściem niniejszej ustawy w życie, stają się notarjuszami w rozumieniu tej ustawy.

Art. 117. Rozporządzenie, art. 2 niniejszej ustawy przewidziane, Minister Sprawiedliwości wyda nie później niż w ciągu roku od wejścia tej ustawy w życie.

W miejscowościach, w których liczba notarjuszów, rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości oznaczona, jest niższa niż liczba notarjuszów, funkcjonujących przed wprowadzeniem tej ustawy w życie, nowe mianowania notarjuszów nastąpią dopiero wówczas, gdy liczba notarjuszów w danej miejscowości spadnie poniżej liczby, oznaczonej w rozporządzeniu.

Art. 118. Nie później niż po upływie miesiąca od dnia wejścia w życie tej ustawy odbędą się pierwsze zgromadzenia izb notarjalnych.

Zgromadzenie zwołuje prezes sądu apelacyjnego i na niem przewodniczy, w okręgu zaś sądu apelacyjnego w Kra-

kowie — dotychczasowy prezes Izby Notarjalnej w Krakowie, a w okręgu sądu apelacyjnego we Lwowie — dotychczasowy prezes Izby Notarjalnej we Lwowie.

Art. 119. W ciągu lat dziesięciu od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Minister Sprawiedliwości może również mianować notarjuszem osobę, która zajmowała przynajmniej w ciągu lat pięciu stanowisko sędziego lub prokuratora albo stanowisko urzędnika referendarskiego w Ministerstwie Sprawiedliwości lub w Prokuratorji Generalnej R. P. Ogólna liczba dokonanych w ten sposób mianowań nie może jednak przekraczać dla okręgu każdego sądu apelacyjnego jednej dziesiątej części przeciętnej liczby mianowań z ostatniego trzechlecia.

Art. 120. Do spraw dyscyplinarnych, wszczętych przeciwko notarjuszom przed wejściem w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

ROZDZIAŁ II.

Przepisy szczególne dla okręgów sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie.

Art. 121. W ciągu lat trzech od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, Minister Sprawiedliwości może mianować notarjuszem i takiego kandydata, który, posiadając inne warunki art. 10 tej ustawy, nie odbył jeszcze dwuletniej aplikacji notarjalnej i nie został wciągnięty na listę substytutów notarjalnych.

Art. 122. W ciągu lat trzech od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy notarjusz może również zyskiwać upoważnienia do zastępowania go podczas urlopu albo choroby przez osobę, która w ciągu ostatnich lat trzech przed wejściem tej ustawy w życie pełniła zastępczo obowiązki notarjusza. Jeżeli osoba ta w okresie czasu od przywrócenia sądownictwa polskiego złożyła egzamin na notarjusza, prawo do zastępowania służy jej dożywotnio.

Art. 123. Notarjusze dzielą się na:

a) urzędujących przy wydziale hipotecznym sądu okręgowego, mających kancelarję w gmachu, w którym się mieści tenże wydział i korzystających z prawa sporządzania czynności w księgach hipotecznych tegoż wydziału;

b) urzędujących przy wydziale hipotecznym sądu grodzkiego, korzystających z prawa sporządzania czynności w aktach lub księgach hipotecznych tegoż wydziału.

Art. 124. Na obszarze mocy obowiązującej Kodeksu Napoleona, w przedmiocie testamentów, stosuje się następujące przepisy szczególne:

a) testamenty publiczne i nieogłoszone testamenty mistyczne przechowuje się oddzielnie i nie oprawia się wraz z innemi aktami;

b) na żądanie testatora notarjusz zwraca testatorowi oryginał testamentu publicznego lub testament mistyczny wraz z aktem nadpisu, o czem spisuje się odpowiedni protokół;

c) po otrzymaniu wiadomości o śmierci testatora notarjusz przesyła złożony u niego na przechowanie testament własnoręczny albo mistyczny prezesowi sądu okręgowego, celem ogłoszenia testamentu;

d) wypis aktu testamentu publicznego albo aktu nadpisu na testamencie mistycznym notarjusz za życia testatora wydaje tylko testatorowi. Po śmierci testatora oraz po ogłoszeniu testamentu własnoręcznego lub mistycznego, notarjusz wypis testamentu publicznego lub mistycznego albo odpis testamentu własnoręcznego wydaje każdemu z zapisobierców albo spadkobierców zmarłego;

e) testamentów nie przesyła się do archiwum w terminach, wskazanych w art. 104.

Art. 125. Na obszarze mocy obowiązującej Kodeksu Napoleona, jeżeli strona nie umie albo nie może się podpisać na dokumencie prywatnym, podpisuje się za nią, na jej żądanie, inna osoba, odpowiadająca warunkom, wymaganym od świadka (art. 61).

Osoba ta kładzie swój podpis w obecności notarjusza i przy podpisie zaznacza, że podpisuje się na żądanie nieumiejącego lub niemogącego się podpisać.

Notarjusz przy poświadczeniu stwierdza, że podpis położony został w jego obecności, na żądanie nieumiejącego lub niemogącego się podpisać.

Przepis ten nie stosuje się do nieumiejących albo niemogących się podpisać, jeżeli są głusi, głuchoniemi albo niewidomi.

Art. 126. Umowy o przejście lub ograniczenie prawa własności do nieruchomości powinny być, pod nieważnością samej umowy, sporządzane w formie aktu notarjalnego.

Art. 127. Na obszarze mocy obowiązującej t. X cz. 1 Zwodu Praw notarjusz na żądanie stron poświadcza zgłoszenie do oblaty obligów pożyczkowych, zarówno po ich sporządzeniu, jak i po upływie ich terminu (Ustawy cywilne, wyd. r. 1914, art. 2036, 2056), pełnomocnictw, umów dzierżawy i najmu nieruchomości, umów o pracę, o przedsiębiorstwo robót, o dostawę i innych.

Zgłoszenie dokumentu do oblaty notarjusz poświadcza na samym dokumencie, wymieniając osoby, które w poświadczeniu uczestniczyły, i stwierdza przytem ich tożsamość oraz zdolność prawną.

Art. 128. Kaucje notarjalne będą na żądanie notarjuszom zwrócone lub wykreślone z ksiąg hipotecznych, o ile w ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy nie będą co do nich zgłoszone pretensje.

ROZDZIAŁ III.

Przepisy szczególne dla okręgów sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie oraz sądu okręgowego w Cieszynie.

Art. 129. Pozostają w mocy: rozdział XIII ustawy notarjalnej z dnia 21 maja r. 1855 (Dz. u. p. austr. Nr. 94), rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 maja r. 1860 (Dz.

u. p. austr. Nr. 120), ustawa o konieczności spisywania aktów notarjalnych w niektórych czynnościach prawnych z dnia 25 lipca r. 1871 (Dz. u. p. austr. Nr. 76).

Art. 130. Przy sporządzaniu umowy dziedziczenia i przy sporządzaniu albo przyjmowaniu rozporządzeń ostatniej woli notarjusz stosuje przepisy, zawarte w ustawach cywilnych.

Rozporządzenia ostatniej woli, przed dwoma notarjuszami lub przed jednym notarjuszem i dwoma świadkami ustnie zeznane lub na piśmie złożone, mają moc rozporządzeń ostatniej woli, jeżeli zostały sporzadzone z zachowaniem ogólnych przepisów o czynnościach notarjuszów i przepisów §§ 569, 587 — 592 i 594 — 596 pow. ks. ust. cyw. z r. 1811.

Art. 131. Akty notarjalne, sporządzone z klauzulą wykonalności w myśl § 3 ustawy notarjalnej z dnia 25 lipca r. 1871, pozostają nadal tytułami egzekucyjnemi.

Art. 132. Wpisani na listę kandydaci notarjalni, którzy do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy złożyli już egzamin notarjalny albo też egzamin ten złożą w ciągu trzech lat od dnia wejścia tej ustawy w życie, stają się substytutami notarjalnymi w rozumieniu art. 26 tej ustawy i mają pierwszeństwo do nominacji na urząd notarjusza.

Art. 133. Kaucje notarjalne będą na żądanie notarjuszom zwrócone lub wykreślone z ksiąg gruntowych, o ile w ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy nie będą do nich zgłoszone pretensje.

Art. 134. Aż do ukonstytuowania się rad notarjalnych, dotychczasowe izby notarjalne załatwiają bieżące sprawy, należące do zakresu działania rad notarjalnych.

ROZDZIAŁ IV.

Przepisy szczególne dla okręgów sądów apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu oraz sądu okręgowego w Katowicach.

Art. 135. W ciągu lat trzech od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Minister Sprawiedliwości może mianować

notarjuszem i takiego kandydata, który, posiadając inne warunki art. 10 tej ustawy, nie odbył jeszcze dwuletniej aplikacji notarjalnej i nie został wciągnięty na listę substytutów notarjalnych.

Art. 136. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ustaje właściwość sądu grodzkiego do sporządzania akt, których sporządzanie należy do zakresu działania notarjusza.

Ustaje również właściwość władz państwowych i komunalnych do wyznaczania urzędników celem sporządzania akt, wymienionych w ust. 1, jak również dotychczasowe uprawnienia osób już wyznaczonych.

Przepis ust. 1 nie dotyczy zakresu działania wydziału hipotecznego.

Art. 137. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy były notarjuszami, a oprócz tego wykonywały również zawód adwokacki, mogą, obok sprawowania urzędu notarjusza, wykonywać zawód adwokacki przez pięć lat od dnia wejścia tej ustawy w życie. O ile osoby te w ciągu tego terminu nie wykreśliły się z listy adwokatów, przestają być notarjuszami.

Art. 138. W ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy mogą być mianowane lub wyznaczone zastępcami notarjuszów osoby, które mogły być do tego czasu mianowane lub wyznaczone zastępcami notarjuszów.

PRZEPIS KOŃCOWY.

Art. 139. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem...

„Komisja Kodyfikacyjna“ ukazuje się zeszytami w miarę nagromadzonego materjału. Cenę pojedyńczego zeszytu oznacza się w stosunku do liczby arkuszy.

Ogólnego zbioru № 69.

Wydawnictwo urzędowe Komisji Kodyfikacyjnej.

Drukarnia Mazowiecka, Warszawa, ul. Szpitalna 1, tel. 649-04.

Druk ukończono dnia 25 stycznia 1933 r.